

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Najstarejši slovenski
dnevnik v Ohio
Oglesi v tem listu so
uspešni

VOLUME XIX. — LETO XIX.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY, (PONDELJEK) NOVEMBER 30, 1936.

STEVILKA (NUMBER) 282

SEDEM TISOČ LE-
TAL IN STO TISOČ
LETALCEV!

To je zračna bojna sila Sovjetske Rusije, najmočnejša in največja na svetu, ki je pripravljena prekrizati nemške in japonske osvojevalne načrte.

MOSKVA. — Vječeslav Molotov, predsednik sveta komisarjev, ali, kakor ga pogosto imenujejo v inozemstvu, sovjetski premier, je v soboto poudalil pred delegati osmege vse-uhodnega kongresa, da današnja ljublj nemško ljudstvo, sproži na njene današnje vodilje, ki obračajo poplne oči proti Sovjetski uniji, proti boljševikom. "Nacijski voditelj" je dejal Molotov, "so pojavili naslužili naziv 'modernih barbarov'. Oni slone na barbarinu in krutost. Ti fašisti uničijo kulturo in propagirajo nemogoče rasne teorije. Njihovo preganjanje Židov je v ocjeti nasprotju z našim spoštovanjem do naroda, ki nam je dejalo Karla Marks." Nato je opozvali sovražnike Sovjetske unije, naj nikar ne sanjajo, da bo bilo bodo imeli v najkrajšem trumoma prihajali. "Jankovič je imel prav!" sem vzkljuknil pri sebi in v grlu me je kar malec stisnil.

Kako tudi ne? Uprizoritev "Hlapca Jerneja" ni bila navadna prireditev, bila je nekaj izredno važnega, saj je imela pokazati, ali se naš človek želi spoznati s Cankarjem in dojeti njegov veliki evangelij, zajet v Hlapcu Jerneju, ali ne. Pokazati se je imelo, ali se naš delavec želi spoznati z neutrudnim iskalcem pravice Jernejem, bratom vsem, ki se upirajo krivici. Potem bomo pognali nad vse naše bojne stroje! pravi, da bo imela 70 letalcev v bližnjem bodočnosti. Mi odgovarjam, da jih bojazni nobena fantastična ideja.

Naš napredni živelj je to veliko skušnjo sijajno prestal. Ko se je dvignil zastor, je bilo v dvorani solidnih tisoč ljudi. (In jaz ne stejem tako, kakor naši sosedje, da bi k vsakim sto dejanskim posetnikom dodal še sto nevidnih posetnikov . . .) Pet sto več, kakor sem jih bil upal!

Prireditev je otvoril režiser Vatro J. Grill, ki je govoril o Cankarju-umetniku in borcu za lepoto in pravico. Nato je govoril veteran mnogih bojev Frank Somrak, ki je v kratkem, jednem govoru razložil pomen Cankarjeve ustanove ter pozval navzoče, da podpro to pomembno akcijo. Potem je nastopil še Slavoj Trošt, jugoslovanski izseljenški komisar v New Yorku, ki pravil, da je to "več kot zaslužil."

V cvetu mladosti Umrla je v cvetu mladosti, starca 14 let, Dorothy Kutnar, hči Antona in Ane Kutnar, (maternino deklisko ime je bilo Čoš). Njen oče je doma iz vasi Vrh, fara Žužemberk. Rajna jebolehalo 6 mesecev, bila je članica mladinskega oddelka društva sv. Antonia Pad. Zapošča poleg starev brata Rajmunda in sestro Margaret. Pogreb se bo vršil v sredo ob 9. uri v cerkev sv. Vidia iz pogrebnega zavoda A. Grdinčića.

Doma iz bolnišnice Svetkovo ambulanco se je pripeljala iz Glenville bolnišnice Mrs. Frances Kromer, hči zakončev Bačar, 665 E. 160 St. Prijateljice jo lahko obišejo.

Hlapac Jernej je privabil v S.N.D. tisoč ljudi!

To je bil nespororen dokaz, da naši ljudje v resnici želijo doumeti in dojeti Ivana Cankarja in njegov evangelij. Igra je bila sijajno podana in občinstvo ji je sledilo z občudovanja vredno pozornostjo.

Pisec teh vrstic mora priznati, da je bil malce skeptičen pretekli teden, ko je pisal pozive na našo javnost, da pride poslušati "Hlapca Jerneja". Nemara je Tone Jankovič prevlekel optimist? si je mislil. Jankovič je namreč ves čas trdil, da bomo imeli prav za gotovo veliko udeležbo.

Dvomi niso bili čisto brez podlage. Res, da se je zadnjič v Collinwoodu pokazalo, da se je naš napredni tabor navdušil za idejo Cankarjeve ustanove in da ji je ponudil mogočno oporo, res pa je tudi, da se je strupena propaganda proti temi živemu spomeniku, s katerim namavamo počastiti spomin največjega sina slovenske zemlje Cankarja, od tedaj podvojila, potrojila in podesetorila. In človek si misli: Nemara pa ta strup vpliva, učinkuje, mori . . .

Ko pa sem včeraj popoldne 15 minut pred 3. uro stopil v vrdo Narodnega doma, so se moži dvomi v hipu razpříšili: v dvoranu sem videl že lepo število ljudi in nadaljni posetniki so trumoma prihajali. "Jankovič je imel prav!" sem vzkljuknil pri sebi in v grlu me je kar malec stisnil.

Kako tudi ne? Uprizoritev "Hlapca Jerneja" ni bila navadna prireditev, bila je nekaj izredno važnega, saj je imela pokazati, ali se naš človek želi spoznati s Cankarjem in dojeti njegov veliki evangelij, zajet v Hlapcu Jerneju, ali ne. Pokazati se je imelo, ali se naš delavec želi spoznati z neutrudnim iskalcem pravice Jernejem, bratom vsem, ki se upirajo krivici.

Naš napredni živelj je to veliko skušnjo sijajno prestal. Ko se je dvignil zastor, je bilo v dvorani solidnih tisoč ljudi. (In jaz ne stejem tako, kakor naši sosedje, da bi k vsakim sto dejanskim posetnikom dodal še sto nevidnih posetnikov . . .) Pet sto več, kakor sem jih bil upal!

Prireditev je otvoril režiser Vatro J. Grill, ki je govoril o Cankarju-umetniku in borcu za lepoto in pravico. Nato je govoril veteran mnogih bojev Frank Somrak, ki je v kratkem, jednem govoru razložil pomen Cankarjeve ustanove ter pozval navzoče, da podpro to pomembno akcijo. Potem je nastopil še Slavoj Trošt, jugoslovanski izseljenški komisar v New Yorku, ki pravil, da je to "več kot zaslužil."

V cvetu mladosti Umrla je v cvetu mladosti, starca 14 let, Dorothy Kutnar, hči Antona in Ane Kutnar, (maternino deklisko ime je bilo Čoš). Njen oče je doma iz vasi Vrh, fara Žužemberk. Rajna jebolehalo 6 mesecev, bila je članica mladinskega oddelka društva sv. Antonia Pad. Zapošča poleg starev brata Rajmunda in sestro Margaret. Pogreb se bo vršil v sredo ob 9. uri v cerkev sv. Vidia iz pogrebnega zavoda A. Grdinčića.

Doma iz bolnišnice Svetkovo ambulanco se je pripeljala iz Glenville bolnišnice Mrs. Frances Kromer, hči zakončev Bačar, 665 E. 160 St. Prijateljice jo lahko obišejo.

(Dalej na 2. strani)

Nova revolta v Južni Ameriki

Del vojaštva v glavnem mestu Ekvadorja se je uprl diktatorju Paezu; radikalni elementi so na strani upornikov.

QUITO, Ekvador. — V soboto so zaregljale v Quito puške in zagrmlji topov, ko se je del armade, kateremu so se pridružili radikalni delavci in del policije, uprl proti diktatorju Federiku Paezu. Šest častnikov Calderskega topniškega polka, ki vodi revolt, je bilo strelenih, ko so skušali prisiti vojake k pokorščini. Uporniki so postavili topove na trg Teatro Sucre ter začeli deliti puške med civiliste, ki so se jim pridružili.

Uporniki so zasedli telefonsko centralo in govorili, da so ujeli notranjega ministra in načelnika policijskega preiskovalnega biroja Aurelio Bayasa. Diktator Paez je postal v predsedniški palati ter izdal povelje, da se revoltu zadusi. Revolta je videti omejena na glavno mesto republike. Paez je bil minister javnih del v kabinetu bivšega provizoričnega predsednika Antonia Ponsa, naslednika pregnanega predsednika Velasca, 26. septembra 1935 pa ga je armada potisnila na diktatorski stolček.

Kultura

"KANARCI"

Seja staršev mladinskega zborja "Kanarci" se vrši mesto v torki 1. decembra, v pondeljek, 7. decembra ob 8. uri zvečer. — Starši, v vašem interesu do vaših otrok je potrebna vaša načočnost! — Odbor.

"SKRJANČKI"

Starši mladinskega zborja "Skrjančki" so prošeni, da se govorito udeležite prihodnje seje, katere je letna. Imamo več vaših točk na dnevnem redu, kakor božično prireditev, spojeno z igro "Povodni mož" ter volitev odbora za leto 1937.

Seja se vrši v navadnih prostorih Slov. Društ. Doma na Recher Ave. v sredo 2. decembra ob pol osmi uri zvečer. Ne pozabite priti vsi, da ukrenemo kaj stvarnega. — Odbor.

Seja sam. "Zarje"

V sredo 2. decembra ob 8. uri zvečer se vrši seja "Sam. Zarje" v navadnih prostorih v S. N. D. Sedaj je čas, kdor hoče postati član Sam. "Zarje". Bodite točni. — F. Bradach, preds.

Žalostna vest

Tony Chrtalich, 5901 Prosser Ave., je prejel iz stare domovine žalostno vest, da mu je umrl 11. novembra v vasi Ostrog fara Š. Jernej oče v starosti 85 let. Zapušča ženo in sedem otrok, 3 sinove in 3 hčere v domovini in enega sina v Clevelandu. Ranjki je leta 1900 prišel v Girard in 1903 se je preselil v Milwaukee Wis., odkoder se je vrnil v domovino leta 1905.

Govorniki iz Španije

V torki dne 8. decembra bodo govorili v baptistovski cerkvi na E. 18. in Euclid ave. Isabela de Palencia, Rev. Fr. Louis Sarasola in Marcelino Domingo.

Govorniki bodo o Španiji in civilni vojni na masnem shodu, ki se bo vršil pod pokroviteljstvom Severo-ameriškega odbora za pomoci Španski demokraciji.

Doma iz bolnišnice

Svetkovo ambulanco se je pripeljala iz Glenville bolnišnice Mrs. Frances Kromer, hči zakončev Bačar, 665 E. 160 St. Prijateljice jo lahko obišejo.

Javni apel za pomoč braniteljem demokracije v Španiji

Najbrutalnejšo revolucijo, kar jih poza zgodovina so začeli španski fašisti, z dovoljenjem in podporo Hitlerja in Mussolini, za uničenje španske demokratične vlade. Na njeno mesto hočajo postaviti krvoleno fašistično diktaturo, katera bi pa nima španske delavce in kmetje v popolno telesno in duševno sušnost.

Fašistična brutalnost v Španiji se vleže že peti mesec in nikakšnega znaka ni, da bo v kratkem končana. V začetku je izgledalo, da je ta boj zadeva španskega ljudstva samega. Danes je pa že vsakemu znano, da revolucija v Španiji ni zadevata sama španskega ljudstva, pač pa, ali bo svetu vladal fašizem ali demokracija. Z zmago fašizma v Španiji pridejo na vrsto druge države, ter splošen fašističen napad na Sovjetsko Rusijo. V drugem slučaju, če zmaga španskega ljudstva vlad s pomočjo svetovnega proletarijata in ljudstva zahodnih držav, je razvidno, da bo fašizem pričel razpadati, se bo pricelo boljše poglavje za delavstvo celega sveta.

V gornji važni zadevi je bila na zadnji seji Clevelandske federacije SNPJ predložena in sprejeta rezolucija, ki apelira na gl. odbor SNPJ, da prične z akcijo za zbiranje prostovoljnih prispevkov v korist braniteljev demokracije v Španiji. Federacija je izvolila v ta namen odbor, ki naj uredi vse potrebno, da se načrti akcije v Clevelandskem okrožju v kratkem prične.

V ta namen se sklicuje sestanek v sredo 2. decembra, ki se bo vršil v S. N. Domu na St. Clair Ave., v starem poslopju. Zborovanje se prične ob 7:30 zvečer. Na ta sestanek se vabi vse one, ki ste na en ali drugi način voljni pomagati, da bo akcija v pomoč španskim delavcem v njih družinam uspešna. Iz poročil je razvidno, da otroci asturskih rudarjev, ki so izvajali vrsto uspevov zadnje dni, pripravljene začeti novo ofenzivo proti provinčnemu glavnemu mestu ob Biskajskem zalivu.

Hitler, Mussolini in svetovna reakcija nudijo vsakokrat pomoč svojim fašističnim pristašom. Madridu ter jim iztrgale pet vaši.

Vlada je prepričana, da se bo njenim silam posrečilo obvarovati glavno mesto pred fašisti. Če se bo to zgodilo, bo treba priznati nemajhno zaslugo za to legijam inozemskega protifašizma, ki so jih pregnali z domačimi gruji v tujino. Ti ljudje, med katere so začele danes napadati rebeli proti Burgosu, v Asturiji, pri Siguenzi, severovzhodno od Madrida in pri Toledo. Čete, katerim poveljuje Kleber, so odbile danes dva huda rebelna napada. Položaj se za vlado na celih streljih stalno izboljšuje.

Hrbtenica rebelne ofenzive se lomi

Vladne čete prodriajo proti Burgosu, sedežu fašistične junte in vlada je prepričana, da bo obvarovala Madrid pred fašisti. Asturški rudarji v Oviedu so izvojevali nove uspehe.

Inozemske protifašistične legije so važen faktor pri obrambi Madrida.

ZADNJE VESTI

MADRID, 30. nov. — Med tem, ko se bitka za Madrid nadaljuje, so na potu nova ojačanja za vladne čete in Madridčani se otrešajo strahu pred fašisti.

Pričakuje se, da bo danes prispeva v mesto tretja legija inozemskega protifašistov, več tisoč izvezbanih mož. Poreča se tudi, da je na potu v Madrid oddelek par tisoč Mavrov, kateri je rekrutirala v Afriki špansko-maroška družba, da se bodo borili proti Francovim Mavrom (klin s klinom!). Vladne čete vdaje delovanje nadaljujejo z ofenzivo na vseh bojiščih, zlasti proti Burgosu, v Asturiji, pri Siguenzi, severovzhodno od Madrida in pri Toledo. Čete, katerim poveljuje Kleber, so odbile danes dva huda rebelna napada. Položaj se za vlado na celih streljih stalno izboljšuje.

Te legije so sestavljene iz ljudi, ki pripadajo najrazličnejšim poklicem: časniki in delavci, zdravnik in bivši vojaki, pisatelji in obrtniki in trgovci se bore z ramo ob ramu proti skupnemu sovražniku, fašizmu. Bore se na španskih tleh, toda njihov boj je naperjen proti fašističnim režimom domačih del, proti Mussoliniju in Hitlerju. Med njimi je tudi okrog 20 Američanov in štirje Kanadci, ki smatrajo, da bi fašistična zmaga v Španiji resno ogrožala francosko demokracijo, vsed česar so priskočili na pomoč ljudski vladni.

Eden izmed voditeljev teh sovražnikov fašizma je Avstrijec po rojstvu in naturaliziran Kanadčan — general Kleber, ki danes poveljuje madridski severovzhodni fronti. Kleber je privedel svojo legijo v Madrid, ko je prevladovalo mnenje, da je bilo samo še vprašanje časa, kdaj ga bodo fašisti zavzeli. On in njegovi moži — Avstriji, Angleži, Nemci, Italijani, Poljaki, Mehikanci, Američani itd. — so takoj (Dalje na 2. str.)

ROOSEVELT V ARGENTINI

Buenos Aires, Argentina. — Američka bojna križarka Indianapolis, s katero potuje predsednik Roosevelt v Južno Ameriko, se je včeraj začela bližnja Buenos Aires in naproti ji je šla flotila argentinskega bojnega brodovja, ki je pozdravila visokega gosta z 21 topovskimi strelji (vladarski pozdrav). Predsednik bo v Buenos Airesu, glavnem mestu republike Argentine, smrtno sovražijo fašizem v vsaki formi. Njihovo sovražstvo pa je bilo do pred kratkim impotentno — niso mu mogli dati izraza, odduška. Ko pa je v Španiji izbruhnila civilna vojna, so užili priložnost, da se maščujejo nad zaklenim sovražnikom.

Mussolini in Hitler sta takoj ob začetku civilne vojne pokazala, da jima je mnogo do tega, kako neki strup učinkuje na človeka, a je strup začel hitreje delovati kot je mislil poprej ter ga umoril. Ko je spoznal, da je smrt resnično stopila k njemu, je skušal telefonično povečati pomoč, kar mu pa ni uspelo, ker mu je bil jekiz med tem že popolnoma omrvel. To so po njegovi smrti razbrali in težko čitljivih besed, ki jih je s pos

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PTG. & PUB. CO.
VATRO J. GRILL, President
6231 ST. CLAIR AVE.—Henderson 5811
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
Po raznašalu v Clevelandu, za celo leto \$5.50
za 6 mesecev \$3.00; za 3 mesece \$1.50
Po pošti v Clevelandu v Kanadi in Mexici
za celo leto \$6.00
za 6 mesecev \$3.25; za 3 mesece \$2.00
Za Združljene države za celo leto \$4.50
za 6 mesecev \$2.50; za 3 mesece \$1.50
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemskie države
za 6 mesecev \$4.00; za celo leto \$3.00

Entered as Second Class Matter April 23rd, 1918
at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the
Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

STO LET AMERIŠKEGA PATENTNEGA SISTEMA

Letos je poteklo sto let, odkar je vlada Združenih držav ustanovila patentni urad, ki je igral važno vlogo v razvoju ameriške tehnike in iznajditeljstva.

Zgodovina ameriških patentov je v veliki meri zgodovina izrednega gospodarskega in industrijskega razvoja te dežele tekom zadnjega poldrugega stoletja. Izobilje prirodnega bogastva dežele, njenne obširne poljedelske možnosti, ogromna gozdovja in bogati rudniki so gotovo prispevali k hitremu tempu industrijskega razvoja, pogum, energijo in možgane za to delo so dali ljudje vseh narodnosti, ki so ustvarili današnji ameriški narod, vzpodbudo k njih delavnosti in iznajdljivosti pa je dal sistem patentov, ki je omogočil, da se je ves narod okoristil od njihovih iznajdb.

* * *

Kongres je vzakonil postavo o patentih na podlagi ustavne določbe, ki ga pooblašča sprejemati zakone za napredok "koristnih umetnosti". Prvi patentni zakon je bil sprejet l. 1790. Pod izvirnim zakonom je bilo do l. 1836 izdanih 55 patentov, ko je kongres ustvaril sedanji patentni sistem. Rok veljavnosti patenta je bil določen za 17 let. Tekom tega roka iznajditelj patenta uživa monopol, ki mu zagotavlja izključne pravice za izdelovanje, rabo in prodajo. Po tej dobi postane javna lastnina in sme vsakdo svobodno izdelovati dotedni predmet. S tem je onenongoče, da bi kaka iznajdba postala "izgubljena umetnost," kakor se je nekoč pogosto dogajalo.

Nekateri ephalne iznajdbe so bile napravljene in patentirane že pred patentnim zakonom iz leta 1836. Benjamin Franklin je že l. 1752 izumil strelvod, kasneje pa je uvedel srovni Franklinov tiskarski stroj. L. 1786 je John Fitch eksperimental s prvim parnikom, in že leta 1794 je Eli Whitney dal Ameriki in svetu svoj "cotton gin" stroj za izločevanje semena iz bombaža, ki je omogočil bombaževino. Robert Fultonov zgodovinski parnik je že leta 1807 napravil svoj zgodovinski izlet po Hudson reki in par let kasneje je John Stevens iznašel dvojne vijke za parnike. John Walker je l. 1827 izumil moderne vžigalice.

* * *

Po ustanovitvi patentnega sistema l. 1836 so hitro sledile iznajdbe, ki so revolucionirale način življenja po vsem svetu. Samuel F. Morse je že l. 1832 iznašel električni brzjav in v istem letu je Saxton uvedel prve elektro-magnetične stroje, M. W. Baldwin pa je zgradil svojo prvo lokomotivo. L. 1836 je Samuel Colt patentiral revolver, l. 1839 je Chas. Goodyear ustvaril novo veliko industrijo, ko je dobil patent za vulkanizacijo gumi. Charles Thurbar je l. 1843 zgradil pisalni stroj, in l. 1844 je Morse odpodal prvo brzjavko. Tiskalni stroj na dva cilindra je R. Hoe dal patentirati l. 1845 in leta kasneje je Elias Howe izumil šivalni stroj. Električna lokomotiva in stroj za izdelovanje ledu sta bila iznajdena l. 1851. V dobi pred Civilno vojno so bile še patentirane sledeče iznajdbe: čevljarski stroj, dvigalo, diamantno vrtačo in razni poljedelski stroji. Med civilno vojno je švedski priseljence John Erisson zgradil prvo oklopničico.

O iznajdbah, ki so bile izumljene in patentirane po zaključku Civilne vojne, bomo poročali drugič.

Louis Godec, predsednik

UREDNIKOVA POŠTA:**Po Zahvalnem dnevu**

Cleveland, O.

Na Zahvalni dan je bilo jako lepo vreme v Clevelandu, vse je bilo lepo cvetlo, tudi drevesa, katera nikdar drugače ne pokazejo svojega cveta, so bila lepo okinčana. Ali veste zakaj? Zato, ker je vsa Amerika slavila odkritje spomenikov nesmrtnikov Ivana Cankarja in Simona Gregorčiča. Tako je namreč bilo zapisano v "A. D." zadnjo sredo. Kot pa je Cleveland Plain Dealer poročal 27. novembra 1936 da se odkritje ni vršilo, vsled preburgne narave, a vrsil se je 5-urni program v Grdinovi dvorani. Čitala so se pisma Rev. Franc S. Finžgarja, prijatelja pokojnega Cankarja, župana mesta Ljubljane Gregorija Adlešiča, škofa Gregorija Rožmana in župana iz Vrhnik Iginaca Hrena. Nadalje se je čitali tudi kritiko, katero se je pokojni Cankar posluževal v svojih spisih, kakortudi S. Gregorčičeve poezije. Kaj je bilo čitano, seveda si vsak lahko sam misli. Potrebno pa bi bilo, da bi se čital ostavek iz Cankarjevega dela "Pohujšanje v Dolini Sentflorjanskem." Tam, kjer pravi francoski konkordat: "Kaj bi dejal tisti, ki je, dasi mi: Ti, ki si, dasi nisi: Ti, ki nisi, dasi si: O ta zavozljana logika, Bog ž njo." I. t. d. take odlomke bi se moral čitati iz Cankarjevih del, kjer jih je vse polno. Potem pa Simon Gregorčičeva poezije: "Pred smrtjo, Ob smrti, in Po smrti," v kateri pravi ob smrti: "Da znamte! V rokah vaših vse imate. Nebesa, pekel, vice! Ako držite se resnice." Ter še mnogo drugih, katere niso nič manj pomembne. Toda kdo bo to prečital? Mogoče tisti, kateri išče slave sam zase, ali tisti, kateri je pripravljen, da bi prodal za Judeževe groše vse, še Boga s križem? Gospod, odpusti jimi, saj ne vedo, kaj delajo! Amen.

Tvoj Jakob Pika

Dr. Slov. Dom, štev. 6 SDZ

Po dolgem četrti stoletju smo dočakali praznik obhajanja 25 letnice našega društva, Slovenski Dom, št. 6, SDZ. Ob tej prilici podaja vse članstvo društva Slovenski Dom svojim ustanoviteljem, prvakom, borilcem in marljivim delavcem najiskreneje častitke, ter zahvalo za njih trudopuno delo v korig društva in naše priljubljeno polčaju, kajti vladne čete jih ne organizacije SDZ. Bratje in sestre prav uljudno ste vabljeni, niso Francove komunikacijske da se gotovo udeležite Jubilejne zvezde proti severu in jugu naše slavnosti našega društva in kaj zavarovane in ljudske čete sicer v nedeljo 6. decembra v so jih začele ogrožati.

Slovenskemu društvenemu domu

Recher Ave. Pričetek slav-

te dni okrog Ovieda, kjer je ljud-

ska armada asturskih ruderjav-

se prične točno ob 2:30 popol-

dne. Zveste člane in članice se

prosi, da ste gotovo pri-

gramu.

Pridite gotovo vi in vaši pri-

jatelji in znanci, da bo slav-

nost toliko bolj povoljna. Na-

vzroč bo tudi glavni odbor SDZ.

Obenem praznujemo tudi oblet-

ni in zopetno pridobitev sre-

brne kupe od zadnje tajniške

važne stvari, torej zbudite se iz

kampanje, ter morajo vsi člani

pravčenega in pridite na

sejto. Za razmotriti je več važ-

nih zadev. Dosti članov še ne ve-

di za celo našo domačo bratsko

državo in za domačo proslavo 25-let-

ce obstoja društva in za tako

valjuje članom in članicam ki

prireditev je treba združenih

so pomagali pri naši zadnji taj-

niški kampanji, posebno pa na-

ši sestri tajnici Miss Marie Se-

ne za njen trud in delo.

Vas zagotovo pričakujemo na

slavnosti naše 25. letnice in pri

podelitev častne kupe.

Uradništvo "Enakopravnost" z ve- seljem prička dopise naročnikov, kar pa ne pomeni, da se strinja z izjavami ali trditvami dopisnikov. Uradništvo pove svoje mnenje o vsem na drugem mestu, v prvi vrsti v uredniški koloni. Rokopisov se ne vrača.

Igra in ples

Cleveland, O.

Pevski in dramski zbor "Slo-ga" priredi zopet veseloigr, burko v treh dejanjih v nedeljo dane 13. decembra, 1936, v Knausovi dvorani. Začetek igre ob 3. uri popolne, zvečer pa ples. Vstopnice v predprodaji so samo 25c pri vratih pa 35c.

Igra vam bo pokazala dva prefigurativna potepuha, ter bo tudi izvala obilo smeja. Pevski zbor se trudi in žrtvuje, da čim bolj ugodi udeležencem, da s tem pridobimo še več simpatije do našega dramskega v pleskega zobra. Vloge se nahajajo v dobrih rokah, upamo, da bo občinstvo zadovoljno, da se bodo še nuskaj dni potem vnejni, da se odkritje ni vršilo, vsled preburgne narave, a vrsil se je 5-urni program v Grdinovi dvorani. Čitala so se pisma Rev. Franc S. Finžgarja, prijatelja pokojnega Cankarja, župana mesta Ljubljane Gregorija Adlešiča, škofa Gregorija Rožmana in župana iz Vrhnik Iginaca Hrena. Nadalje se je čitali tudi kritiko, katero se je pokojni Cankar posluževal v svojih spisih, kakortudi S. Gregorčičeve poezije: "Pred smrtjo, Ob smrti, in Po smrti," v kateri pravi ob smrti: "Da znamte! V rokah vaših vse imate. Nebesa, pekel, vice! Ako držite se resnice."

Ter še mnogo drugih, katere niso nič manj pomembne. Toda kdo bo to prečital?

Mogoče tisti, kateri išče slave sam zase, ali tisti, kateri je pripravljen, da bi prodal za Judeževe groše vse, še Boga s križem?

Gospod, odpusti jimi, saj ne vedo, kaj delajo!

Amen.

sto, ki vodi iz Ovieda v Grado zadnjo cesto, ki je bila še od-

prtja za oblegane rebole. Most

pri Valdupu, katerega so zavze-

li po triurni bitki, so pognali v

zrak. Rudari so pregnali fašiste

tudi z Monte de la Parra in iz

La Cadellada. Ni pa se jim po-

srečilo pregnati fašistov iz Gra-

da, katerim poveljuje pri astur-

skih rudarjih smrtno obovorav-

jeni general Miguel Aranda. V

teh bojih je na obeh straneh pa-

dlo mnogo mož.

—

HLAPEC JERNEJ JE PRIVATIL V SND TISOČ LJUDI

(Dalje s 1. strani)

Močnik, Amalia Plut, Jos. Polglaj, Louis Mahne, Pauline Gasser, Matt Sušel, John Smuk, Anne Grill, Joseph Birk, Anton Eppich in Frank Kačar ml.) so

mu bili v izvrstno oporo ter do-

bro izvedli svoje vloge.

Opozori-

žiliem le na Jožeta Šemeta,

ki smo ga videli prvič na na-

šem odu, dasi še zdake na

novinec na odu in ki je vlogi

Cankarjevega potepuha pokala-

z, da je talentiran igralec, ki

ga bi dobro za stalno vpre-

či v naše dramsko izživljanje.

Igra je bila izvrstno režirana

(režišer Grill). Mojster odra-

je bil Frank Žagar. Kostume in

opremo je imel v rokah Va-

lerij Ogrin.

Občudovanja vredna je bila

pozornost, s katero so ljude sledili poteku igre od začetka do konca.

Jaz sem se bil bal,

da se bodo nekateri naveličali

sedeti dolge štiri ure na trdih

stoleh, a sem se zopet urezal.

Tako pozorne publike ne vidite

vsaj dan! Stiri dolge ure so

vam mirno sedeli in tako reko-

pobožno spremali Jerneja na

njegovem križevem potu iska-

nja pravice. Nobenega dvoma

Zanimive vesti iz stare domovine

Ker je dezertiral v Jugoslavijo je bil od pokrajinskega sodišča v Trstu obsojen na dve leti in en mesec robije ter na denarno globo 20,000 lir neki Stefan Černe, star 25 let, rodom iz Gorice. Obtožnica pravi, da "se ni odzval na vojaški vpoklic 25. septembra leta 1935, povegnil je v Jugoslavijo, ne da bi bil uredil svoje potne listine, ter tako zagrešil dejstvo nad fašistično domovino."

Zaradi navijanja cen je bilo po poročanju tržaških listov skoraj kaznovanih tudi mnogo trgovcev iz goriške in tržaške sklice. So to večinoma Italijani iz notranjosti in je zanimivo pogovoriti, da se ravno ti tako prdo obnašajo v trenutku, ko se njihova fašistična vlada in fašistična stranka, ki jih vsi brez pripadajo, tako odločno odločno, da ne bi posledice razmedenja denarja padle na maledi človeka v obliki zvišanja cen za vsakdanje potrebujoči. Na drugi strani pa so fašistične oblasti začele izkorisčati, da je vse telefonico omrežje v Južni krajini. Na podlagi vladnega razpisa bodo ustanovljene štiri velike pokrajinske centralne s sedeži v Gorici, Tolminu, Ajdovščini in Idriji. Nadaljnje bodo postavljene telefonske postaje v vseh okrajnih sedežih goriške prefekture, po številu 23. Vsaka postaja bo imela tudi javno govorilnico in dva telefonska aparata, od katerih je eden predvsem na razpolago zdravne, strankine in vojaške razgovore. Vrhtega bo poštne ministrstvo instaliralo še 30 nadaljnih telefonskih postaj v območju zgoraj imenovanih štirih velikih central. Te telefonske postaje bodo lahko sprejete vsaka vsaj 400 telefonskih abonentov. Na podlagi tega novega načrta bo dobila torej vsa Goriška najpopolnejše avtomatsko telefonsko omrežje.

Goriška dobi moderno telefonsko mrežo

Fašistična vlada se je odločila, da z velikimi denarnimi sredstvi modernizira in spopolni vse telefonico omrežje v Južni krajini. Na podlagi vladnega razpisa bodo ustanovljene štiri velike pokrajinske centralne s sedeži v Gorici, Tolminu, Ajdovščini in Idriji. Nadaljnje bodo postavljene telefonske postaje v vseh okrajnih sedežih goriške prefekture, po številu 23. Vsaka postaja bo imela tudi javno govorilnico in dva telefonska aparata, od katerih je eden predvsem na razpolago zdravne, strankine in vojaške razgovore. Vrhtega bo poštne ministrstvo instaliralo še 30 nadaljnih telefonskih postaj v območju zgoraj imenovanih štirih velikih central. Te telefonske postaje bodo lahko sprejete vsaka vsaj 400 telefonskih abonentov. Na podlagi tega novega načrta bo dobila torej vsa Goriška najpopolnejše avtomatsko telefonsko omrežje.

Zalostna statistika

"Il Popolo di Trieste" poroča, da je babilski organizacija zaključila statistiko o številu vpisanih članov v članic za goriško pokrajino. Iz objavljene statistike izhaja, da je vpisanih v organizacijo Balil 12,965 članov, v organizacijo Piccolo Italiane 11,777, v organizacijo Avanguardistov 3720, v organizacijo mladih Italijanek 2421. Skupno znaša torej članstvo mladinske fašistične organizacije 30,833, kar pomeni napredok za 15% v primeru s članstvom lanskega leta. Goriški komitet, kakor fašisti ta kraj imenujejo, pride torej v splošnem seznanmu vseh komitativ italijanskega kraljestva po številu svojega članstva na 25. mesto. Fašistični tisk čestita stranki na tako sijajno uspelem propagandnem delu, ki obeta, da bo v prihodnjem letu še bolj napredoval.

Alojzijeviče v Gorici zaprti

V Trstu sta napredovala dva nekdanja Slovenci inženjerji Bruno Berlam in Gvido Šuligoj, oba višja inšpektorji pri pristaniški oblasti. Imenovana sta bila za generalna inšpektorja. Tržaški listi to napredovanje beležijo z veliko zadovoljnostjo, kar v zadostni meri označuje tudi njihove zasluge, za napredek fašizma v Trstu.

— 15 let robije. V Pazinu se je pred posebnim sodiščem za zaščito države končala sodna razprava proti štirim fantom, ki so bili lani dne 18. avgusta v Uktiči arretirani zaradi preprevanja hrvaških pesmi in ker so baje tudi vzklikali "Zivela Jugoslavija!" Denuncirani so bili političkim oblastem po hrvatskih renegetih, katerih imena so na razpolago. Med njimi se so odlikovali posebno štirje, ki so vsi hrvatskega rodu in ki so na sodišču najbolj obremenilno izpovedali proti osumljencem. Pred sodiščem so se zagovarjali naslednji štirje fantje: 20 letni Mate Dobrilovič, ki je dobil 6 let robije, 20 letni Raimund Rafaelič, ki je dobil 5 let robije, 26 letni Petar Jacin, ki je bil obsojen na 2 leti robije, ter končno Petar Uktič, rojen leta 1909, ki je bil obsojen na 2 leti robije. Poleg tega so bili imenovani še obsojeni na placi denarne globe v znesku 18,000 lir.

Iz Vršice. Pred nekaj časa so objavili tržaški listi kratko vest naslednje vsebine: Kmet Pietro Belion, sin Matije, star 51 let, doma iz Trevignana di Campagna (Treviso), prebivalci v Vojščici št. 3, je javil italijanskim orožnikom, da so v noči neznan ljudje vdrli v njegovo vinograd ter mu na vandalen način porezali veliko trt, grozdje pa potepitali. Iz te kratke vesti sledi, da so se torej v Vojščici, kjer še pred petnajstimi leti ni bilo nobenega Italijana, sedaj že naselili kolonisti iz notranjosti Italije. Vest nadalje žarko prikazuje, kakšni so odnosa med italijanskimi priseljenci in domaćim prebivalstvom, ker je označeno dejanje bržkone le izraz skrajne razjasnjenosti domačega ljudstva proti razlaščanju domaćinov v korist italijanskim priseljencem. Mogoče pa je tudi, da je napad samo izmišlen in da bo služil imenovanemu priseljencu za to, da zaprosi od fašističnih oblasti za pomoč, kar bi seveda takoj sprožilo policijsko in sodno postopanje proti mnogokateremu domaćinu.

V Trstu sta napredovala dva nekdanja Slovenci inženjerji Bruno Berlam in Gvido Šuligoj, oba višja inšpektorji pri pristaniški oblasti. Imenovana sta bila za generalna inšpektorja. Tržaški listi to napredovanje beležijo z veliko zadovoljnostjo, kar v zadostni meri označuje tudi njihove zasluge, za napredok fašizma v Trstu.

Z GROENLANDA

Sovjetski plavajoči institut, ledolomec "Sadko", je s svojega potovanja po Arktiki pripeljal mnogo brezhrbičnih živali, ujetih v silnih globinah okeanov Groenlanda. "Sadko" je merit do 3500 čevljev globoko in privlekel na dan vzorce z morskih tal. Ugotovitve ruskih učenjakov so take, da bodo vrgle dosedanje pojme, kakršne so imeli geografi o tej zemlji. Na krovu ledolomca je 13 laboratoriiev. Posebni aparati služijo za beleženje prozornosti morja in njegove globine. Odprava ima na razpolago avione, ki ji omogočajo, da dvakrat na dan zaznamenjuje meteorološko kartu. Glavna naloga je: proučevati tople struje v Atlantiku zaradi morske plovbe po severu. Doslej je vpisala sebi v dobro že obilo odkritij.

ZGUBILA JE 20 FUNTOV DEBELOSTI

Bodite živahn in vitki — to imate lahko ako ne poslušate klepetulj. Ako hočete shujati ne vživljate veliko mastnih jajil, masla, smetane in sladkarj — povžite več sadja in zelenjave in vzemite vsako jutro poi zlice Kruschen Salts v kozarcu vode.

Mrs. Elma Verille, Havre de Grace, Md., piše: "Shujala sem za 20 funtov. Sedaj mi obieka dobro pristojba." Nobene drastične telovadbe, aka vsaki dan povžijete Kruschen Salts.

ENAKOPRAVNOST

Javni apel za pomoč braniteljem demokracije v Španiji

(Dalej s 1. strani)

Spansko vlado, ki je bila izvoljena od večine španskega ljudstva.

Promorski Slovenci vede, kaj je fašizem in so že pred časom poslali prispevke v pomoč braniteljem demokracije v Španiji. Vedo, če jih pri tem humanitarnem delu zlostijo italijanski fašisti, da jih čaka dolgoletni zapor ali celo smrt. Mi ameriški Slovenci, nismo v tem oziru podvrženi nikakoršnim šikanam, ker imamo še demokratično formo vlade, kakor je pomanjkljiva, je še stokrat boljša kot fašizem.

Ponovno apeliramo, da se udeležite sestanka v sredo zvezd 2. decembra, ki se bo vrnil v S. N. Domu na St. Clair Ave.

Odbor Clev. Fed. SNPJ za pomoč braniteljem demokracije v Španiji:

Andy Božič, predst. Louis Zorko, tajnik Anton Črtalič, blagajnik Frank Cheligoj in Jos. Frančeskin, nadzornika

zbiranje prostovoljnih prispevkov. Vsak naj prispeva po svoji moči. Slovenci smo priznani kult napreden narod. Pokažimo, da tudi v tem oziru ne zaostajamo. Za clevelandsko okrožje se naj pošilja prispevke na sledenči naslov: Odbor Clevelandske federacije SNPJ za pomoč braniteljem demokracije v Španiji, 6409 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Ponovno apeliramo, da se udeležite sestanka v sredo zvezd 2. decembra, ki se bo vrnil v S. N. Domu na St. Clair Ave.

Odbor Clev. Fed. SNPJ za pomoč braniteljem demokracije v Španiji:

13. februarja sobota — Ženski odsek SND. Plesna veselica v avditoriju S. N. D.

14. februarja nedelja — Cankarjeva Ustanova, plesna veselica in prireditve v avditoriju SND.

21. februarja, nedelja — Slovenski Sokol, javna telovadba v avditoriju SND.

28. februarja, nedelja — Dramsko društvo "Abrašević", predstava v avditoriju SND.

MARC

7. marca nedelja — Louis Belle, Koncert v avditoriju SND.

14. marca nedelja — Soc. Zarja in Soc. stranka. Prireditve v avditoriju SND.

21. marca, nedelja — Jugoslovanski Pasionski Klub, pasionska predstava v avditoriju Slov. Nar. Doma.

28. marca nedelja — Prosvetni klub SND Mladinska predstava v Avditoriju SND.

- APRIL**
3. aprila sobota — 23rd Ward Democratic Club, Ples v avditoriju SND.
3. aprila, sobota — Plesno veselico priredi društvo "Brooklyn", št. 135, SNPJ v Sachsenheim dvorani na 7001 Denison Ave.
4. aprila, nedelja — "Carni- "Ivan Cankar", predstava v avditoriju SND.

Mi popravljamo pralne stroje vseh izdelkov, dalje vse električne predmete in radija. — Parts and Service at Reasonable prices — Radio Tubes of All Makes

KREMZAR & RENKO
Radio and Appliance Co.
6518 St. Clair Ave.

Društveni KOLEDAR

DECEMBER

5. decembra, sobota — International Workers Union Lokal 32, ples v avditoriju S. N. D.
5. decembra sobota — Castle Club ples v SDD.
6. decembra, nedelja — Društvo "Pioneers", HBZ, ples v avditoriju SND.
6. decembra, nedelja — Pevski zbor "Soča" priredi koncert v Slovenskem Domu na Holmes Avenue.
6. decembra, nedelja — "Pioneers" HBZ. Plesna veselica v Avditoriju SND.
6. decembra, nedelja — Oreški klub, prireditve in ples v SDD Waterloo Rd.
10. decembra četrtek — Prosvetni Klub SND. WPA. Godba. Koncert v avditoriju Slov. Nar. Doma.
12. decembra, sobota — Rooming Knights, ples v SDD.
12. decembra, sobota — Veselico priredi društvo "Nanos", št. 264, SNPJ v Sachsenheim dvorani, 7001 Denison Ave.
12. decembra, sobota — Clev. Federacija SNPJ Ples v avditoriju SND.
12. januarja, nedelja — Sam. Pev zbor "Zarja" ples v avditoriju S. N. Doma.
17. januarja nedelja — Društvo "Mir" št. 142 SNPJ priredi veselico mladinskega oddelka v Slovenskem Domu na Holmes Ave.
17. januarja, nedelja — Obletniča Slov. N. Doma proslava v Avditoriju SND.
23. jan. sobota — International Auto Workers Union local 32 Ples v Avditoriju S. N. D.
24. jan. nedelja — Workmen's Sick Benefit Society. Koncert v avditoriju SND.
24. januarja, nedelja — Modern Crusaders SDZ prireditve v SDZ.
28. jan. četrtek — Dr. Clairwoods št. 40 SDZ. Ples v avditoriju S. N. D.
30. januarja, sobota — Društvo "Cleveland", št. 126, S. N. P. J. obletniča, ples v S. N. D. na St. Clair Ave.
30. januarja, sobota — Veselico priredi društvo "Soča", št. 26 S. D. Z. v zgornji in spodnji dvorani Sachsenheim, 7001 Denison Ave.
30. jan. sobota — Društvo Cleveland št. 126 SNPJ Proslava 25-letnice v avditoriju S. N. Doma.
31. januarja, nedelja — "Carniola Tent" 1288 Maccabees, — Proslava 25-letnice v avditoriju Slov. Nar. Doma.
31. januarja, četrtek — Plesna veselico priredi pевско društvo "Jadran" v SDD na Waterloo Rd.
31. decembra, nedelja — Prosvetni Klub SND. Božičnica Slov. Mlad. Šole v Avditoriju Slov. Nar. Doma.
25. decembra, petek — Socijalistični klub št. 49 ples v S. D. D. Waterloo Rd.
31. decembra — Društvo "Delavee" SNPJ priredi plesno zabavo v Jugoslovanskem Del. Domu na West 130 in McGowan.
31. decembra, četrtek — Plesna veselico priredi pевsko društvo "Jadran" v SDD na Waterloo Rd.
31. decembra, četrtek — Silverster večer Ženski odsek SND v avditoriju SND.
31. decembra, Silvestrov večer Društvo Vipavski Raj. št. 312 SNPJ priredi Zabavni večer v Slovenskem Domu na Holmes Ave.
31. januarja, nedelja — "Carniola Tent" 1288 Maccabees, — Proslava 25-letnice v avditoriju Slov. Nar. Doma.

FEBRUAR

6. februarja, sobota — Društvo "France Prešeren" 17 SDZ. Plesna veselica v Avditoriju Slov. Nar. Doma.
7. februarja nedelja — Dramsko društvo "Ivan Cankar". predstava v avditoriju SND.

Pristopajte k Cankarjevi ustanovi in naročajte se na "Cankarjev glasnik". Pokažite, da naprednjaki ne znamo samo govoriti, temveč tudi ustvarjati, kadar se za nekaj zavzememo! Pokažimo, da smo še krepki in čili in se ne mislimo še podati reakciji!

Knjige . . .

Zima se bliža, dnevi se krajšajo, noči pa daljšajo, zato pa prihaja veselje do čitanja knjig. V naši tiskarni imamo v zalogi še sledeče knjige:

RAZRINKANI HAPSBURŽANI
TARZANOVE ŽIVALI
TARZAN, SIN OPICE
TARZAN IN SVET
GOSPODARICA SVETA
ZLOCIN V ORCIVALU

Da se da priliko si nabaviti te knjige po izredni nizki ceni, se je znižalo ceno istim in se jih prodaja po 10c dokler traja zalog.

Poslužite se te prilike in jih kupite sedaj. Sprejemamo tudi naročila po pošti. Za poštino je pridajati 10c za vsako knjigo. Ne prezrite te ponudbe.

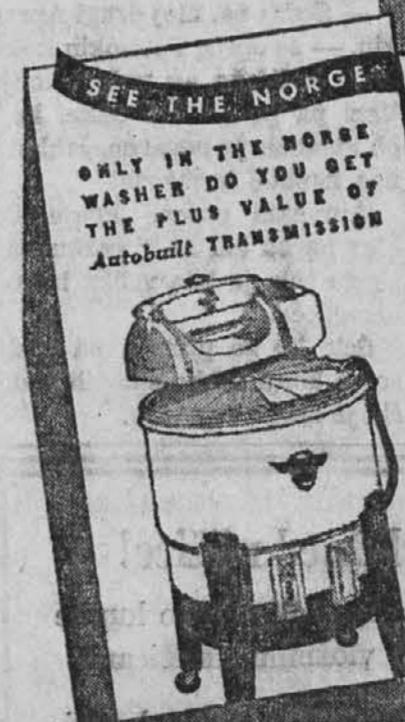
UPRAVA ENAKOPRAVNOSTI.

ONLY IN NORGE DO YOU GET THE PLUS VALUE OF ROLLATOR REFRIGERATION

Part of the plus value in Norge is the plus cold-making power of the Rollator. It is able to make more cold than you'll ever need, is simple in construction, smooth in operation, uses hardly any current, is almost everlasting. By actual test, the Rollator improves with use.

The extreme efficiency and dependability of the Rollator is the basis of saving in both food and refrigeration. Rollator Refrigeration enables Norge owners to save up to \$11 a month.

THE ROLLATOR...
Smooth, easy, rolling power provides more cold — uses less current.

When you buy a new washer, you expect it to give you years of quiet, dependable, trouble-free service.

But do you realize that, from the standpoint of dependable performance, the most important part of a washer is the part you never see? It's the transmission. And only the Norge washer has the "Autobuilt" transmission, with its system of "take-up points" which makes the Norge truly a lasting washer.

(Model No. P.

Carica Katarina

Zgodovinski roman

Še nikdar ni Potemkin po car-
skem parku hodil tako hitro.

Njegove noge so se komaj še
dotikale zemlje, zledo se je, da
ima krila — krila ljubezni, ki so
ga nosila naprej.

Sedaj je naposled zagledal
puščavnikovo hišico, še — samo
nekaž pot.

Potemkin ni več mislil na ca-
ričko.

Ni mislil na to, kako silno jo
je razčital, koliko žalosti ji je po-
vzročil — ni se zmenil za to, da
je strašno ponižal, ker je sko-
čil iz gondole, njo pa pustil sa-
mo.

Kaj ga briga sedaj carica Ka-
tarina!

Nikdar več je ne bo srečal v
življenju, njuni poti se ne bosta
nikdar več križali.

Cez nekaj dni se bosta z Eli-
zabeto že nahajala v Kronštad-
tu, vkrcała se bosta na kakšno
inozemsko ladjo in odpotova-
la.

Takrat bo za vedno pozabil
na carico Katarino, — pozabil
bo na vse svoje dosedanje živ-
ljenje, — prerodil se bo in pri-
čel z novim življenjem.

Ziveti!

Zivel pa bo lahko šele od ti-
stega trenutka, ko bo popravil
veliko krivico, ki jo je storil Eli-
zabeti, živeti bo začel takrat,
ko bo Elizabeta postala njegova
žena.

Aleksander Potemkin — Eli-
zabeta Voroncov — nelčljivo
zdržana!

Da, te besede naj se uresniči-
jo, — naposled, po tolikih letih
trpljenja in strašnih preizku-
šenj! Oh, kako sladka, neskonč-
no sladka bo njuna združitev!

Ko se je Potemkin spomnil na
življenje, ki ga je čakalo, se mu je
zdelo, da se je nebo odprlo
pred njim.

Elizabeta bo njegova žena, on
pa bo njen mož!

Ali bo še kdo na svetu, ki bi
bil srečnejši od njiju?

Studio se mu je, ko se je
spomnil, kako je ležal v Katarini-
nemu naročju, čutil se je same-
mu sebi, da je mogel tako dolgo
prenašati njeni ljubimki in
njene poljube.

Oh, kako strašno je, če se mo-
ski prodaja.

Človek, ki prodaja svojo lju-
bezen za zlato in za časti, zaslu-
ži, da bi ga vsakdo preziral in se
obračal od njega. Ljubezen sme
pripadati samo ženi, ki si jo je
zaslužila.

— Aleksander, — Aleksan-
der!

— Elizabeta, — oh, moja Eli-
zabeta!

Elizabeta je stala pri vhodu v
vrtno hišico, tresla se je od raz-
burjenja in od sreče.

Potemkin skoči k njej, jo ob-
jame in poljubi.

Stoletni hrast so pritajeno
šepetali med seboj, — zdelo se
je, da si pripovedujejo o tem po-
ljibu, da še niso bili nikdar pri-
ča takšnemu poljubu, čeprav so
v teh dolgih letih v Carskem se-
lu že marsikaj videli.

— Moja draga Elizabeta, ali
greš z menoj? — jo vpraša Ale-
ksander Potemkin in se zagle-

Potemkin je Elizabeto objel.
— Sedaj se naposled bližava
najnemu cilju, — zašepeče Po-
temkin nežno. — Ah, Bog ve,
dolgo je trajalo dokler sva se
našla, — toda to ni bila moja
krivda, moje edina Elizabeta.
Nikdar več ne boš niti za trenu-
tek nesrečna, — kakršnokoli že-
ijo ti bom prečital iz oči, ti jo
bom izpolnil.

— Ne govori tako, ljubjeni, —
zašepeče Elizabeta in se nežno
privije k njemu, — jaz moram
paziti na twoje želje, ti pa veš,
da bom srečna, če bom videla
tebe srečnega.

Povej mi, Aleksander, ali boš
marselj pozabiti ženo, kate-
ri si tako dolgo pripadal? — Ali
je res ne ljubiš več?

— Če jo ljubim? — Oh, Eli-
zabeta, nikdar, nikdar je nisem
ljubil, — niti takrat je nisem
ljubil, ko sem klečal pred njo,
ko sem sprejemal njena dobra
delna, ko me je obispala z boga-
stvom in s častmi, — vedno,
vedno mi je bila pred očmi twoja
sladka slika, — v dolgih nočeh,
ko nisem mogel spati, sem mi-
sil na tebe, — nikdar nisem po-
zabil svoje zlate Elizabete.

Aleksander jo poljubi.
— Moja žena! — zašepeče
Potemkin.

— Mili moj — mu odvrne Eli-
zabeta.
Potovali so skoz noč.

Kmalu pa so slišali naši be-
gunci za seboj topot konjskih
kopit.

— Kaj je to, v imenu božjem?
— se zdrzne Elizabeta. — Za-
sledujejo naju! Mar je Katarina
že sedaj opazila njen beg?

— Bodim mirna, ljubljena, — ji
reče Potemkin. — Elizabeta,
bodi hladnokrvna!

Potemkin vzame iz žepa dva
samokresa.

— Elizabeta, tu imaš to or-
ožje, — reče Potemkin Elizabeti,
— in prizesi mi nekaj, ljubljena
moja.

— Vse, kar želiš, moj dragi
Aleksander.

— Prisezi mi, Elizabeta, da se
boš ubila v trenulku, ko nazu-
bo hoteli ločiti, — kaj pravim
ti, Elizabeta, da je tisočkrat
boljše, da umreš, kakor pa da
ga te dobili v pesti njeni pre-
ganjalci.

— Tudi jaz mislim tako, —
reče Elizabeta odločno, — pri-
segam ti, da bom ali prispeila s
teboj na njen cilj, ali pa bom
končala s svojim življenjem še
prej, kakor me bodo ujeli.

— Tako, sedaj pa naj pridejo!
— reče Potemkin odločno. — A-
praskin, vzemi tudi ti ta samokres,
— branili se bomo kolikor
nam bo mogoče.

— Česa se bojite? — vpraša
Apraskin in se obrne. — Cesta
je prazna, nikjer ni nčesar ne-
varnega, — tam vidim samo enega
jezdca, ki pa potuje, kakor mi, proti Petrogradu.

— Apraskin ima prav, — re-
če Potemkin. — Tudi jaz vidim
samo enega edinega človeka.

Sedaj pa, moj dragi Apraskin,
— se obrne Potemkin k svoju
kočičaju, — poženi konja.

Vazi pa po sredini ceste, kajti
ob straneh je nevarno, lahko bi
nas napadli iz zasede!

Apraskin požene konje, dokler
pa so bili še v parku Sar-
skega seja je bila velika hitrost
nemogača.

Šele ko so prispele na cesto,
so se konji lahko spustili v dir,
šlo je kakor za stavno.

— Mar ni nikogar poleg nje-
ga? — vpraša Elizabeta.

— Čisto sam je, ljubljena, —
odvrne Potemkin, — mislim,
da je ta človek nedolžen. Brez
dvoma je to caričin glasnik, ki
ga je poslala Katarina v Petro-
grad, da bi ji kaj prinesel.

Jezdec se je vedno bolj bližal
lahki kočiji, v kateri sta se na-
hajala naša begunca.

— Sedaj je že prispel v senco ko-
čije.

— Sedaj pa, — sedaj je jezdil
mimo njih. — kakor črna prika-
zena na črnem konju, kakor po-
šast sodnjega dneva.

— Ni minilo dolgo in jezdec je
izginil v daljavi.

— Ko so zopet ostali sami na
cesti, je Apraskin svoje konje
zopet hitreje pognal.

Elizabeta si oddahne.

— Nevarnost je minila, — re-
če Elizabeta in položi svoj sa-
mokres na sedež poleg sebe. — Oh,
ljubljeni mož, tako sem srečna,
da si naposled moj in sa-
mo moj!

Potemkin objame Elizabeto
in ona mu položi svojo glavo na
njegova prsa. Bila je presreč-
na.

Potemkin si ni mogel pojasniti,
kako je mogel tako dolgo
prestati brez tega sladkega bit-
ja, — kako je bilo sploh mogo-
če, da je položil Katarini na ol-
tar takšno žrtve, da se je odre-
kel Elizabete.

— Oh, kako mu je bilo čisto dru-
gače pri srcu, ko je objemal Eli-
zabeta!

Kadaroli je objel carico Ka-
tarino, se mu je zdelo, da je za-
čutil požar in ogenj pekla. Če-
prav si jo prizadeval, da bi se
iznebil tega občutka, vendar te-
ga ni mogel doseči.

Sedaj pa se mu je zdelo, da
so se mu odprla rajška vrata —
kakor da bi slišal godbo, ki ni
bila iz te zemlje.

— Še samo pol ure, pa bomo
v Petrogradu, vzklikne Apras-
kin s svojega sedeža in veselo
udari z bičem.

Takrat bova izven vsake
nevarnosti, — zašepeče Potem-
kin Elizabeti. — Njen prihod
sem javil nekemu svojemu do-
bremu prijatelju, ki nazu bo ča-
ka z oblekami.

Potovala bova kot Angleža,
ti pa boš moja hčerka.

Prilepi si bom ponarejeno si-
vo brado, oblek si bom širok
plašč, tako da nazu ne bo nihče
sposnal.

— Kako dolgo pa bova osta-
la v Petrogradu? — vpraša E-

— Prijedajte k Cankarjevi u-
stanovi in naročajte se na "Can-
karjev glasnik". Pokažite, da
napredujaki ne znamo samo go-
voriti, temveč tudi ustvarjati,
kadar se za nekaj zavzememo!

Pokažimo, da smo še krepki in
čili in se ne mislimo še podati
reakciji!

— Kako dolgo se moramo še
voziti? — vpraša Elizabeta A-
praskin.

— Še četr ure, — odvrne A-
praskin.

Elizabeta in nežna rdečica ji zali-
zeca.

— V Petrogradu ne bova osta-
la niti trenutka dalje, kakor bo
potrebno, — odgovori Potem-
kin. — Verjemi mi, Elizabeta,
da bo boljše, da ne izgubiva niti
trenutka, ne smeva se predolgo
mudit, v prvi vrsti radi najnih
preganjelcev, potem pa bi tudi
rad, da bi bila čimprej ...

Elizabeta ga je razumela in
temna rdečica njenega obráza je
postala še temnejša.

— Aleksander, kedaj pa naju-
bo duhovnik poročil? — šepeče
Elizabeta sramljivo.

— Poročila se bova v Kron-
štadtu, še preden se bova vkrea-
la.

— Ali si že obvestil duhovni-
ka?

— Oh, ne boj se, Elizabeta,
bam že našel kakšnega duhovnika,
— odvrne Potemkin. — Moji žepi so polni rubljev, vsak du-
hovnik nazu bo rad poročil!

Potem pa — — — potem bo-
va naposled na krovu ladje svo-
ja. Takrat boš zares moja žena,
moja soproga boš, jaz pa bom
tvor mož, — in ob bova sreča-
na.

Elizabeta ne odgovori.

Svoj obraz je skrila v njego-
va prsa.

— Poglejta, Petrograd se že
vidi, — vzklikne Apraskin na
svojem sedežu.

— Kako dolgo se moramo še
voziti? — vpraša Elizabeta A-
praskin.

— Še četr ure, — odvrne A-
praskin.

(Dalej z 2. strani)

SKRAT

(Dalje z 2. strani)

Sveti (1902), naperjeno proti
Cankarjevi "Knjigi za lahkome-
sine ljudi." In tej kritiki imenuje
dr. Evgen Lampe Cankarja
— nihilista in brezverca! In
Bernardov bodo slovensko iz-
javili, da je bil dr. Evgen Lam-
pe velik — butec in njegova kri-
tika mora tudi pri katoličanih
iti ad acta, kajti Ivan Cankar
ni bil nikdar anarchist in brez-
verec, temveč gladek klerikal-
ček.

Drugi Metropolčan: Šur! Mi-
ster Tone Grdina bodo brali
Cankarjevo črtico "Križev pot,"
v kateri izstradani in bolni mini-
strant nosi križ v procesiji in pa-
da pod njim na tla, fajmošter in
mežnik ga pa sujet, češ, "kam pa
gledaš, ali imas na r—oci?"

Drugi Metropolčan: Ježeš, Je-
žeš, kaj se godi, kaj se godi v
nasih hinavskih, šentflorianskih
kriticah Evgena Lampeta iz Dom in
tropoli! — — —

"Prosleta"

— Pišite po brezplačen vzorec —

Triner's Bitter Wine Co.

544 S. Wells St., Chicago, Ill.

Send me a free sample.

Name _____

Address _____

Pri vseh drugih